

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. II. - Broj 9.

Ljubljana,
26. februara
1931.Izlaže svakog četvrtika • Godišnja preplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani (Narodni dom)
Telefon broj 2543 • Račun kod poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku

ING. GEORGIJE KODINEC (Lepoglava):

Sokolstvo u gradu i na selu

Ovo pitanje nije novo. O važnosti sokolskog delovanja u gradu i na selu već se mnogo pisalo i govorilo, no držimo da nije šteta, ako ovaj tokovo važan i aktuelan predmet ponovo iznesemo na stranicama našeg »Sokolskog Glasnika«.

Sokolstvo počima svoj rad na telesnom odgoju pojedinca i celog naroda, uzimajući za osnovu izreku: »U zdravom telu — zdrav duh!« Na telesnom odgoju gradi se daljnji duševni i moralni odgoj kojem je cilj da sačuva snagu i zdravlje dobivenu telesnim odgojem te da učvrsti ostale valine karaktera. Sokolski duševni odgoj budi u čoveku snagu volje i jašnou misli te ucepljuje težnju za kulturnim podignućem, za prosvetljenjem i duševnim proporodom, a u sokolskom sistemu predviđeno je široko kulturno-prosvetno delovanje.

Sokolski rad potreban je svuda, kako u gradu tako i na selu, jer taj rad stvara u prvoj redu važan moralan temelj za daljnje napredovanje.

Konačni cilj sokolskog rada je nacionalno i kulturno podignuće naroda i široko njegovog prosvetljenja, jer samo fizički zdrav, moralno jak i prosvetlen čovek može koristiti svom narodu, a moramo uvek imati na umu, da onaj, tko ne donosi koristi svom narodu, taj mu škodi.

Da ustanovimo potrebu sokolskog delovanja za grad i za selo, osvrnućemo se u prvoj redu na život grada, koji proučavaju mnogi sociologi i ekonomisti.

Promotrićemo zasebno grad i selo, jer su ovi uvek antipod jedan drugome po načinu života, mišljenja i ćešlju toku razvoja.

Za osnovu uzećemo karakteristiku grada i sela po poznatom sociologu prof. Sorokinu, koji je to opisao u svojoj studiji »Grad i selo«.

Grad je uvek umetna tvorevina čoveka, gde je sve daleko od prirode. Gradski čovek ne vidi i ne oseća žive prirode, on je okoljen betonom i želzom. Tu je telefon, radio, automobil, tramvaj. U gradu je velik promet i živahnost. Karakteristika žitelja grada je brzina i promenljivost vanjskih reakcija; jer svaki moment nastupa hiljadu podražaja. Sam gradski žitelj sav je omotan civilizacijom, poslov od načina mišljenja do delovanja, on zna od novina kina, predavanja i svega pomalo, a radi toga i njegov vikus i nazori nemaju čvrstog temelja.

Senzacija mode, ekstravagantnost je srce i duša grada. Moda je u gradu sve i ne samo moda, već zadnja senzacija mode.

Gradovi su uvek bili fermentom vrenja, pogledu novotarstva i svaki veliki grad, ako bi se izolirao, izgubio bi svoje nacionalno lice, zaboravio bi običaje i tradicije.

Grad predstavlja živčani centar, gde se troši energija, jer posao i život gradskog čoveka zahtevaju veliko živčano naprezanje.

Ova sila grada vodi do kraha živčane energije, a iz tog do proizlaze abnormalne pojave gradskog života.

Alkoholizam i različita narkotična sretstva lekovi su za paralizaciju potroška živčane snage. Živčane bolesti, samoubijstva tipična su pojava gradova. I u pogledu moralu grad obično stoji niško, a dokazom može služiti statistika kriminaliteta, nezakonitog radanja i slično.

Profesionalne bolesti, bledo lice, nervozu i slabost žitelja grada svakome je poznata.

Ova ukratko prikazana karakteristika grada i bez daljnje pokazuje, koliko može učiniti Sokolstvo svojim sistemom za grad, a napose za mladu generaciju, koja se odgaja u ovoj neprirodnoj atmosferi grada.

Sokolski rad počima se u sokolima, gde se čovek, preobučen u sokolsko odelo, oseća slobodnim. Tu je on daleko od šume ulice, brzine prometa. Ovde u sokolima rada se atmosfera mirnog, telesnog i duševnog razvoja, tu se u vežbama i prirodnim pokretima odmara telo i stvara duševna ravnoteža.

U atmosferi ljubavi, u sredini gde ovate životna energija, Sokol počima svoje delovanje. Ovde se Sokol posebno naučava pravilno ocenjivati sile i sposobnosti svoje i tude.

Redovna vežba disciplinira ga i on stoji ovde kao ravan medu ravnicama. U sokolima se gubi ekstravagantnost, tu nema mode, već se budi težnja za savršenstvom, a to preporada čoveka.

U sokolima je uvek atmosfera svežine i zdravlja, ona je napunjena duhom neprestanog stvaranja, neprestanog gibanja napred.

Sokolski odgoj je nepromenljiv; on učvršćuje stalnost karaktera i načina te tako i odgoja žitelja grada.

Konačno, Sokolstvo poučava cenni i poštovati narodne običaje i tradicije te čuva istoriju naroda.

Nekoliko ovde istaknutih momenata jasno pokazuju, da je sokolsko delovanje u gradu od velike važnosti i značaja.

Od kolike je važnosti sokolski rad u gradu, u toliko nije ni manji njegov značaj na selu.

Karakteristika sela je sasvim protivna onoj gradiškoj. Selo je pre svega prirodno, a seljak živi i radi u prirodi. Prirodno je ono, što upliće na njegov psihički život i stvara reakciju različnu od reakcije grada.

Ritam života na selu jednostavan je; on je prilagođen ritmu prirode, polaganim životnim promenama (noć i dan, proljeće, leto, jesen, zima). Na selu je tišina, lagano gibanje svuda, a brzina je nema, sunčana, no često i smešna; tu nema vik i gužve, svuda je samo sila i mapor u radu.

Omer životnog iskustva i znanje seljaka mnogo je manje od žitelja grada, on je daleko od civilizacije i

kulture, no ono malo njegovo znanje temeljito je, jer ga je naučio celim svojim organizmom.

Na selu ne vlada moda i senzacija. Mesto mode ovde je tradicija, na mesto senzacije zavet dedova. Seljaci ne troši prekomerno ljudsku energiju i tu su ljudi otporniji i zdraviji, Konačno, i moral na selu stoji mnogo više nego li u gradu.

Ako je značaj Sokolstva u gradu od važnosti, to je još važniji njegov značaj na selu.

Delovanju Sokolstva na selu otvara se široko polje, pogotovo u poljoprivrednim državama kao što je Jugoslavija, gde 80% prečasnica pretstavlja žiteljstvo sela — naše seljake.

I na selu Sokolstvo počima svoj uzgoj telesnim vežbama, da na taj način koordinira snagu i glijkošć, a ujedno da discipline učinira svoje članove i tako uzmogne uspešno raditi na duševnom podizanju i kulturnom preporodu.

Da Sokolstvo uistinu to može postignuti, služi dokazom primjer bratske nam Čehoslovačke, gde je Sokolstvo svojim delovanjem na selu stvorilo od seljaka prosvetljenog građanina i jakog privrednika.

Sokolstvo na selu mora biti ona živa sila, koja će pokrenuti naš narod i dovesti ga na put ekonomskog i kulturnog blagostanja, ono mora biti najjačom prosvetnom organizacijom, koja će našeg poljodelca naučiti svemu što mu treba da bude dobar građanin i napredan gospodar.

Za postignuće svega toga moraju raditi svi svesni Sokoli, a veliki udio toga rada leži na učiteljstvu, kojemu je dužnost da bude u narodu i sa narodom.

Ne zaboravimo nikad, da je na nama da stvaramo našu sjajnu realnost za dobrobit naroda i države!

Uprava Sokolskog društva Buenos Aires - Paternal

Sedeći s leve na desno braća: dr. Zoran Dragutinović, Danica Mihaljević, starosta Vasilije Burić, Rade Paunović, Krsna Medović; stoje: Bujanić Mate, Hribar Ivan, Bajurin Nedeljko, Mihaljević Stevan, Marušić Grga, Grego Ante

koji su, uprkos pritisku, bili već pre oduševljeni Sokoli, a ističem, da su to bili možda baš najuticajniji i vredni ljudi koji u Sokolstvu nisu našli ništa, zbog čega nebi mogli biti Sokoli, neki pak prilaze sada — a ima ih mnogo koji možda simpatizuju, ali kad ih se pita, zašto ne pristupaju u naše redove? Između se odgovorom: ne znamo, što bi rekli o tome naši prepostavljeni. To je jedan, možda veći deo, drugi je indiferentan, a tek najmanji deo je onih, koji su ostali neispričani protivnici Sokolstva još i danas.

Kako pak u redovima Sokolstva ima možda polovinu katolika, a i zbog jednog dela svećenstva, koje bi inače rado saradivalo u našim redovima, to nama nije svejedno, kakovo je stanovište više hirerarhije prema Sokolstvu. Mi znamo, da se oficijelno i privatno izjavljuje, da katolička vera nema ništa protiv toga, da su njeni vernici Sokoli, ali mi bi hteli i iskrreno želimo, da naši biskupi, kao najpozvaniji, sua sponte, jednom javno i oficijelno izjavle, da smatraju, da Sokolstvo nije protivno veri i da istoj nije štetno, te da i svećenici mogu u njemu raditi. Time bi se postiglo dvoje: prvo, katolička crkva prepuštaći to svećenstvu u svome narodu nacionalna, čim bi se protosokolskoj akciji oduzeo svaku oružje, na drugoj pak strani bi saradnja svećenstva i za veru potigla svačelu potpune slobode u Sokolstvu.

Kada prvi prigorov ne može postići željeni cilj, onda se navodi da je Sokolstvo istovetno sa nastojanjem framsiona, koji lepim rečima, da su sve vere jedako dobre, sira prema veri i indifferentnost, posredno pak time i bezverštvo. Pa opet i ovo nije tačno, jer Sokolstvo nikada ne kaže da su sve vere dobre — naprotiv sa izrekom: unutarne ubedjenje i verski osećaj pojedinaca smatramo za svetu stvar svakog pojedinca — jasno je kazano da za svakog pripadnika izvesne vere ima njegova vera biti najbolja — a baš zbog toga opet eto jedan razlog, da Sokolstvo ne zauzima stanovište kao celina spram ijedne vere. Ovim bi bilo apsoluirani glavni teoretski prigorov, ali kako je u praksi? U narodu, osobito onom pristopom na selu, vlasta krivo shvaćanje, da su Sokoli bezverci, protivnici vere i t. d. Jasno, da narod nije sam došao do toga, nego da je pored sistema agitacije, koja se vodi i ideologije i današ vođi protiv Sokolstva — a ono, što smo mi možda grešili u praksi, jest to, što smo zauzeli odlučni stav protiv one nekolicine svećenika, koji su iz političkih razloga uneli mržnju u narod, a što nije u skladu sa dostojanstvom i misijom, da se uvek ustanju da daje pomoći članstvu, koju je tražila.

Naplaćivati taj novi porez od članstva, nebi bilo ni najmanje lako. Svi mi u javnim službama imamo svaki dan prilike gledati, kako se teško naplaćuju doprinosi Okružnim uredima za osiguranje radnika, koji se moraju naplaćivati u duhu zemaljskog zakona, te za koju naplatu ima prisilnih, eksekutivnih sredstava.

U današnje teško doba privrednih neprilika, stagnacija, u opšte teških neprilika u kojima naše ljudske društvene lebde, teško bi se u našoj sokolskoj organizaciji provela ta misao, koja je vredna svake pažnje.

Ja baš ovde ističem, da nama nije do neke kulturne borbe, nego da želimo slobzan rad na podizanju moralnog, kulturnog i fizičkog nivoa naroda i budućih generacija — da hoćemo uzgajati omladinu u duhu Slovenskosti i humanosti — pa da je nama pri tome dobro došao svaki čestiti čovek i svakome ko nama prilazi čini sreću, pružamo svoju bratsku ruku!

Baš zbog velikih, idealnih, nacionalnih i opšte čovečanskih ciljeva, na čijem ostvarenju radimo, mi iskreno želimo, da po uzoru pravoslavnog svećenstva i naše katoličko saraduje — a ne da stoji po strani posve pasivno ili još je ruši i ono, što je osnova i hrišćanskog morala. Ono samo bi pak u mnogim primerima moglo davati pravac i osvedočiti se o nečemu toga, što se nama predlaže i predbacuje.

Završavam istom željom, koju je u svome članku izradio brat dr. P. Penbacher, da bi se povratila ona lepa vremena prošlog stoljeća, kada je vlast predstavljala prijateljski odnosa između Sokolstva i katoličkog svećenstva, na čest obojice, na korist vere, dobro naroda i slavu otdažbine! Dodata bih samo još to, da naši biskupi i svećenici imaju pri svom radu van crkve pred očima svetog primera velikog generala našeg naroda, apostola Jugoslavenskog — biskupa Josipa Jurja Strossmayera.

MARKO DUGANDŽIĆ (Brinje):

Socijalno pitanje i Sokolstvo

U »Sokolskom Glasniku« br. 6, pod gornjim naslovom, otstampa je misao brata J. Baselli, a opaska br. uređništva obećava donositi želje i drugih, pa evo i mojih nazora o socijalnom osiguranju našeg članstva.

Da bi se provelo socijalno osiguranje u sokolskoj organizaciji, treba mnogo i mnogo novih materijalnih sredstava, dakle žrtava, koje mi sami moramo snositi. Osnovati fond socijalnog osiguranja, iz kojeg bi se moglo izdvojiti pomagati onu braću, koja pomoći trebaju, znači udarati nov porez na članove, a taj bi porez morao biti veći nego su naši doprinosi za vlastito društvo, župu i Savez. I morao bi biti, ako se hoće imati fond, koji bi bio u stanju da daje pomoći članstvu, koju je tražila.

Naplaćivati taj novi porez od članstva, nebi bilo ni najmanje lako. Svi mi u javnim službama imamo svaki dan prilike gledati, kako se teško naplaćuju doprinosi Okružnim uredima za osiguranje radnika, koji se moraju naplaćivati u duhu zemaljskog zakona, te za koju naplatu ima prisilnih, eksekutivnih sredstava.

U današnje teško doba privrednih neprilika, stagnacija, u opšte teških neprilika u kojima naše ljudske društvene lebde, teško bi se u našoj sokolskoj organizaciji provela ta misao, koja je vredna svake pažnje.

Dakle, pod tim okolnostima, teško bi nam bilo ovako jednu lepu misao, kao što je socijalno osiguranje sokolskog članstva, postaviti na zdrave noge. »Krupniji« je malo sa pruženom rukom, jer za njih su ideali berze i akcije.

JANEZ POHARC (Zgornja Šiška):

Clara pacia — boni amici!

Kao da mi je pisao iz vlastitog sreća, tako me je obradovočao članak brata dra. Pipenbacher, jer sam već odavno imao nameru da napišem nešto o odnosima Sokolstva prema katoličkoj veri, odnosno o sadašnjem stavu pojavljeničnih predstavnika katoličke organizacije prema Sokolstvu.

Pošto sam ovo pitanje smatrao tako važnim i krušnim, a istodobno vrlo delikatnim, da je potrebno da o njemu progovore starici i iskusniji — da sam čekao da neko učeni prvi korak u tom pravcu — pa da eventualno nakon toga iznesem i svoje pogledje na ovu stvar. Ja znam, da treba mnogo protivnih uspeha, nego se inače nameravam. Sada je prvi korak učenja i treba nastaviti, da se sve ono, što nije jasno i što se nama prigovara, rasčasti, da se nađe bar neki modus vivendi, ako se već ne može postići saradnja. Mnogi znakovi naime jo i današ pokazuju, da se stanovište nekih uticajnih i prominentnih katoličkih krugova prema Sokolstvu nije ništa promenilo — da ne navodim jasna primera, gde se starci mržnja očito pokazala — a koliko se protiv nas agituje tajno, o tome bi se moglo mnogo i mnogo reći, specijalno o ovome. Ali mi nije zadatač niti namera, da nekoga optužujem — nego bih

IZ SAVETAKA

Pričanje stranaka kod Saveza

Da se ne ometa rad i da se poslovi u kancelariji Saveza mogu vršiti u redu, tačno i brzo, zaključio je izvršni odbor na svojoj sednici od 19. o. m., da će se stranke unapred primati ovako: kod brata tajnika svakog dana od 11:30 do 12:30 sati, kod starijinstva svakog dana od 16:30 do 17:30 sati.

Tumačenje 10. člana župskih pravila

Naređenje § 10. župskih pravila, koji govori o premapotpisu načelnika, načelnice ili njihovih zamenika, ne odnosi se na one dopise, koje u vremenu tehničkih poslova svoga područja otpravljaju načelnštvo župe državnim načelništvima, jer ove dopise potpisuje načelnik ili njegov zamenik, a načelnik 21. članu Statuta.

Isključenje

Zaključkom sednice izvršnog odbora Saveza SKJ od 19. februara 1931. god., a na predlog Sokolske župe Beograd, temeljem disciplinske preseude Sokolskog društva Žemun, broj 84/30, Milenko Živanović, član Sokolskog društva Žemun, isključuje se iz Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije.

XXVI. sednica izvršnog odbora Saveza SKJ,

održana 19. i 20. februara 1931. u Beogradu.

Pošto je zapisnik prošle sednice u celosti otstamped u »Sokolskom Glasniku« to se odustaje od njegovog čitanja i nakon konstatacije, da su svi zaključci poslednje sednica izvršeni isti se overovljuje.

Brat Gangl izveštava, da je 8. februara do podne primio u saveznim prostorijama u prisustvu braće II. zamenika starešine Paunkovića i tajnika Brozovića deputacija bratskog društva Beograd I, koja je donela Savezu na poklon bistu utemeljaća i dugogodišnjega starešine Saveza Šipskog Sokolstva brata Steve Todorovića. On se je na pozdravnim rečima i na poklonu u ime Saveza Zahvalio, i predlaže, da se društvo, koje je Savezu posvetilo toliku pažnju, izrazi još posebice pismena blagodarnost.

Nadalje brat Gangl iznosi, da opaža, kako u Savez dolaze stranke, koje bez stvarnih potreba oinjetaju rad u kancelariji. Predlaže, da se zvanično ustanovi vreme za saobraćaj sa strankama i to na taj način, da tajništvo prima stranke od 11:30 do 12:30, a starešinstvo od 16:30 do 17:30. U tu svrhu traži, da se votira potrebni kredit za štampanje potrebnih objava.

Nadalje izveštava, da je od potstarešine COS brata Štěpánka primio pismo, kojim mu se ovaj Zahvalio na poslanoj knjizi »Organizacija«. Brat Štěpánek u svom pismu veli, da gotovo zavida SKJ na ovom delu, kojeg do danas nemai ni ČOS, a o kojem će on naročito pisati u zvaničnom organu ČOS. Vidi se, da je SKJ daleko napred pokročio i da se dobro razvija, a sa velikim zadovoljstvom mora konstatovati, da je Jugoslavija prva i jedina zemlja, koja je velikog Tyrša unela u svoje zakone, a njegov sistem provela pače i u školi u vojski.

Kako izveštaj tako i predlog braća potstarešine Gangla prima se, a traženi kredit odobrava.

Brat Dura Paunković iznosi, da je jedan mornarički potpukovnik pre sednici lično posetio starešinstvo i zamolio, da bi Savez promenio svoju odluku glede bratskog društva Tivat, a radi sabiranja priloga za podizanje tamošnjeg Sokolskog doma. Ziteljstvo ovoga mesta u većini je srošno a oduševljeni su Sokoli, koji rade vrlo marljivo i dobro, a vlastite prostorije potrebne su im radi daljnje razvijanja, pa moli da se sa ovom molbom društva iznimno postupa i da im se može dozvoliti sabiranje prinosu po čitavoj državi, i to osobito zato, jer se u tom društvu vaspituju naši mornari iz čitave zemlje. — Nadalje moli, da bi se društvo, koje ima veliki smisao i volju za sokolski rad poklonilo bilo kakove sprave, koje su eventualno preostale od opreme sletišta.

Prvi deo predloga za sakupljanje priloga po celoj državi prima se, dok se gleda sprava upućuje ekonomat Saveza, da on prema stanju inventara preostalih sprava doznači društvo jedan izvestan deo.

Pretsednik revizionog odbora brat Radiša Nišavić podnosi izveštaj o izvršenoj reviziji sokolskih listova, nadominkujući, da je po nalogu izvršnog odbora Saveza dne 27. decembra 1930.

izvršen pregled računa uprave sokolskih listova u Ljubljani i da je pronađeno sledeće stanje: uporediši knjigu blagajne sa originalnim računima i prilozima od početka februara pa do konca novembra prošle godine, utvrđeno je, da su sva primanja i izdavanja pravilno proknjižena u odgovarajuće knjige. — Svi izdaci učinjeni u gore označenom vremenu, opravdani su izuzev nekih, koje treba još opravdati. — Poduzeto je potrebno, da se godišnji računi što pre zaključi i pošađu saveznoj upravi na pregled i odobrenje. — Brat Gangl u vezi sa izveštajem podnosi izveštaj, da »Sokolski Glasnik« po stanju od 31. januara o. g. broj 6741 preplatnika »Soko« 2097, »Sokol« 2241 i »Naša radost« 2965, dake celokupni broj preplatnika sokolskih listova iznosi 14.044. — »Glasnik« je učinkovalo 314 preplatnika, ali se novih prijavilo 803 tako, da se spram lanske godine ukazuje na preplatni povećani broj od 489 preplatnika. — Nadalje isti brat upozoruje na činjenicu, da sada, po završetku društvenih skupština, treba da se doneše što veći broj izveštaja, ali to kraj sadašnjeg skučenog prostora lista nije moguće, pa predlaže, da izvršni odbor dozvoli da se broj 9. i 10. »Sokolskoga Glasnika« povisi na 8 stranica.

Kako izveštaj, tako i predlog braća potstarešine prima se.

Ekonom brat Branko Živković iznosi izveštaj, da se po odluci izvršnog odbora uputio u Ljubljani, da tamо pregleda rad Jugoslovenske Sokolske Matice, u koliko se tiče raspačavanja materijala koji je Matica primila u komisiju od Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije i da se pretstavnici Maticice povede pregovore o odnosu, koji bi se imao utvrditi između Saveza i Maticice u pogledu nabave i prodaje sokolskih potrebitina. Ovo je učinio 27. decembra prošle godine.

Jugoslovenska Sokolska Matica je zadržala sa ograničenim jamstvom, osnovana po zadružnom zakonu, koji je vredio za bivšu Austriju. Osnovanja je za vreme bivšeg Jugoslovenskog Sokolskog Saveza sa dodatkom, da nabavlja one sokolske potrebitine, što ih je dotle nabavljao sam Jugoslovenski Sokolski Savez, i da sa istima opskrbuje Sokolstvo. Ona je trebala da bude organ Saveza, koji će preuzeti na sebe jedan deo poslova gospodarskog odboka, izvoditi ga samostalno, ukoliko se tiče finansiranja, ali u svemu sporazumno sa Savezom. Po članu 38. njenih pravila sva njenjina imovina imala je da je pripadne Jugoslovenskom Sokolskom Savezu za slučaj da ona prestane raditi iz bilo kojeg razloga.

Na ovaj osnovi želi Matica produžiti i nadalje svoj rad i prema tome odrediti svoj odnos prema sadašnjem Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije.

Na toj osnovi vodili su se i pregovori sa pretstavnici JSM, pa se došlo do sporazuma koji je izrađen u načelu ugovora, a koji se predlaže izvršnom odboru na pretres i prihvata, uz uslov, da se član 38. pravila Maticice imao saobraziti prema današnjem stanju Saveza, t. j. da imovina Maticice u slučaju njezinog prestanka rada prima Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije.

Nadalje postignut je sporazum, da Matica preuzme natrag od Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije knjige, koje je svojevremeno otkupio od Maticice Jugoslovenski Sokolski Savez u vrednosti od 38.400 Din. a koje se sada nalaze u komisiji kod Maticice i da Matica otpise taj iznos od svoga potraživanja prema Savezu.

Drži, da bi odnos između Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije i Jugoslovenske Sokolske Matice, koji je izrađen u načelu ugovora, bio u interesu Saveza osobito u prvo vreme, a kasnije će iskustvo stvar regulisati, pa tloga predlaže izvršnom odboru da ugovor usvoji.

Brat Paunković zagovara, da se cene auta Jugoslovenske Sokolske Matice svedu na pravu meru srazmerno sa cenama koštanjana, kako društvo nebi bila izložena previškom cennama.

Nakon toga načrt ugovora između Saveza i Jugoslovenske Sokolske Matice prima se u celosti.

U dalnjem svome referatu brat Živković iznosi, da se agencija »Jugoslovenski prosvetni film« u Beogradu obratila na Savez sa upitom i ponudom, da je voljna da otkupi monopolno pravo prikazivanja filma u koju svrhu može da joj se dostave uveći, pod kojima je Savez voljan da proda pravo prikazivanja i sve kopije filma svesokolskog sletu u Beogradu.

Nakon povedene debate prima se začljučak, da se u principu prihvata, da se u principu prihvata, a bratu ekonomu Saveza poverava se, da poveđe daljnje pregovore.

Brat ekonom nadalje podnosi, da je Lav Rčki ponudio Savezu na kupnju 230 fotografiskih negativa poslednjeg sleta i to u cenu od 20 Din po komadu. On i brat tajnik pregledali su sve negative i konstatovali, da ima doista skroz originalnih i interesantnih snimaka sleta, koji bi se dali naročito upotrebiti za slike sletskoj spomenici. No kako mu se cena čini previška, predlaže izvršnom odboru, da oponudi doneće svoju odluku.

Nakon povedene debate zaključuje se, da se ponudačem povedu pregovori, ne da se otkupi čitava kolekcija već samo oni negativi, koji su potrebni kod izradbe spomenice. U tu svrhu da brat ekonom, brat tajnik i brat dr. Gradojević pregledaju sve negative i izaberu one, koje nadu za shodne, dok se bratu ekonomu prepušta visina naplate prema faktičnoj vrednosti.

Sokolska župa Osijek javlja, da od 1. do 31. marta pripreduje prednjački tečaj, obavezan za sva društva župe i to besplatno. Troškovi ovoga tečaja prelminirani su sa 56.000 Din. Kako uprava župe ne raspolaže sa točkom gotovinom, to moli Savez za izdašnu pripomoć u iznosu od 30.000 Din ili pripomoć od 15.000 Din i 15.000 Din pozajmice. — Kako Savez ne raspolaže sa dovoljnim financijskim sredstvima u tu svrhu, to se ponuđenje možbi ne može udovoljiti.

Zagrebački krojački obrtnik i dobavljač bivšeg Hrvatskog Sokolskog Saveza Grga Horvat k moli, da se i njemu poveri literacija sokolskih odbora za sokolska društva. — Konstatuje se, da je u tom pogledu već stvoreni zaključak, a i sama objava izašla je u zvaničnom organu Saveza, pa se stoga čitava stvar smatra kao rešena.

Saveznoj statistici potreban je naročiti ormari radi sistematskog uređenja načatckske kartotekе. U tu svrhu zatražene su ponude od trojice predstavniča, pa se kao najpovoljnija ponuda prihvata ponuda brata Cirila Primožića u visini od Din 7347.

Pretsednik ozlednog fonda dr. Dragić predlaže, da se u smislu pravilnika ozlednoga fonda doznači sledeće potpore: Joži Gorečanu, načatcku Sokolskog društva Celje, Din 1200; Vekoslavu Baričiću, načatcku Sokolskog društva Šibenik, Din 1200; Mariju Terzini, načatcku Sokolskog društva Vrčka Kikinda Din 900; Janku Sernečku, načatcku Sokolskog društva Maribor-Matica, Din 900; Ivanu Tonji, članu Sokolskog društva Ljubljana I Din 400; Dragutinu Skrabaru, načatcku Sokolskog društva Hvar Din 600; Mariji Varga, načatcku Sokolskog društva Murska Sobota, Din 210; Ivanu Lokoviću, načatcku Ljubljanskog Sokola, Din 300; Iviču Lazaru, članu Sokolskog društva Vodice Din 300; Lovri Jermanu, članu Sokolskog društva Radovje Din 210; Jordana Vilibaldu, članu Sokolskog društva Ljubljana I, Din 200; Živku Kremšecu, članu Sokolskog društva Domžale, Din 200; Mici Čveku, članici Sokolskog društva Ljutomer, Din 260; Slavku Omanu, članu Sokolskog društva Koroška Bela-Javornik, Din 240; Cirilu Primožiću, članu Sokolskog društva Beograd-Matica, Din 200; Martinu Šavniku, članu Sokolskog društva Škofja Loka, Din 120; Vladimíru Milakiću, članu Sokolskog društva Beograd-Matica, Din 120; Josku Požaru, članu Sokolskog društva Celje, Din 140; Anici Božić, načatcku Sokolskog društva Celje, Din 150 i Tinku Klavs, članici Sokolskog društva Ržepnica, Din 140.

Time se konstataje, da su do sada svi stigli predmeti ozlednoga fonda dovršeni.

Pretsednik prosvetnog odbora brat dr. Belačić iznosi, da zbirka novinskih isčekala, ukoliko se odnosi na savremenu štampu, dobro napreduje. Sada bi trebalo porudit na tome, da se dode do isčekala iz ranijeg doba i da se sve to sredi tačno kronološkim redom. To je danas moguće jedino tako, da se po javnim bibliotekama pregledaju svi raspoloživi listovi i da se na izvesnim kartonima prebeleže pojedina raspoloživa data. Za ovaj posao trebalo bi angažovati naročito savesne lice, koje bi ovaj posao vršilo marljivo i dužno. Prosvetni odbor za sada bi počeo ovim radom u biblioteci Srpske Matice u Novom Sadu, a docnije produžiti bi po bibliotekama svih naših kulturnih centara: u Beogradu, Zagrebu, Ljubljani i t. d. Da se može odmah pristupiti ovome radu predlaže da mu se odobri kredit od 5000 Din.

Jednako prosvetni odbor radi na organizaciji sprovođanja uzornog letovanja sokolskog načatka. U tu svrhu već je stupio u dodir i sa bratskim načatništvom Saveza, da će u cilju ploveđbe ove zamisli lično sudjelovati idućoj sednici savezne načatništva. Predlaže, da izvršni odbor u načelu prihvati zamisao ovakog letovanja.

Priprave za svesokolski slet u Pragu traže, da je potrebno da se izda jedna knjiga o češkom jeziku, a koju u rukopisu već ocenjuje prosvetni odbor Saveza, da je, da se izda malena informativna knjizica o Čehoslovačkoj republici, pa knjiga uputa za letovanje i končano predavanje profesora Novaka. U načelu dodeće prihvaćen je zaključak, da se izdavanje sokolskih knjiga poverava Sokolskoj Matici, pa moli da se poveri prosvetnom odboru Saveza, da sve modalitete oko izdavanja sokolskih knjiga raspravi izravno sa Jugoslovenskom Sokolskom Maticom. Konačno prosvetni odbor predlaže, da mu se odobri da može pojedino sokolsko predavanje preko radio honorisati sa honorarom od 100 Din.

Izveštaj brata pletsednika prosvetnog odbora prima se do znanja. Svi po njemu izneseni predlozi primaju se.

Ponuda izdavačke knjižarnice »Napredak« u Beogradu za otkup načatke kompozicije Jugoslovensko Sokolsko Kolo ne prihvaca se.

Predlog brata Kemfa iz Đakovca, gledom na obligatno podizanje dvorana kod školskih novogradnja, ustupa se prosvetnom otseku da u tom pogledu izradi pretstavku na ministra prosvete.

Pretsednik organizaciono i pravog otseka brat dr. Pavlović podnosi izveštaj o radu tog otseka, pa se zaključuje:

Molba Sokolskog društva Sevnice, kojom može da ocepije od župe Zagreb i prihvaci župi Celje, zajedno sa nadopunjjenim predlogom uprave Sokolske župe Zagreb, da se odluči ocepije svih društava Posavskog okružja, ima se dostaviti Sokolskoj župi Celje, da se ona izjasni, kako u pogledu predloga društva Sevnica, tako i u pogledu predloga uprave župe Zagreb.

Zaključak suda časti Sokolskog društva Bos. Dubica vraća se kao neuvlačen s razloga, jer po postojećim pravilima prestup nekoga brata takve je naravi da se ima raspraviti pred disciplinskim sudom, a nipošto pred sudom časti.

Molba Sokolskog društva Zagreb I, da mu se dozvoli u nazivu dodatak »Matica«, odbija se s razloga, jer se protivi narednjima § 1. društvenih pravila. Predlog Sokolskog društva Ljubljana I, da se § 17. društvenih pravila izmeni na taj način, što će statično mesto jednog zamenika imati jednog do tri zamenika, ima se uputiti na rešavanje pred plenum savezne uprave.

Na upit uprave Sokolske župe Zagreb, kako se ima tumačiti povredu školske časti i kako rešavati sporove časti i tko je metodovan da sedi za slučaj, da član uprave bude povreden ili sam vred, zaključuje se: 1. ako u slučaju nastalom među društvenim članovima jedan član vreda časti drugoga člana, onda postupa sud časti (prva tačka § 29. društvenih pravila); 2. ako član sokolskog društva ili župe svojim ponašanjem vreda sokolsku čast učepšte izvan napred spomenutog odnosa postupa disciplinski sud (tačka 1. § 13. društvenih pravila); 3. pitanje sastavljanja suda časti regulisano je § 29. društvenih pravila.

Starešina je pročitao poslanicu Saveza SKJ, koja je bila pomno sašlašana i na koncu popraćena pljeskom. Zatim se je pristupilo podnašanju izveštaja društvenih funkcionera. Iz svih izveštaja mogla se je konstatirati jedna te ista tužljka, naime, da društvo nema svoga doma niti nigde odgovarajuće prostorije, gde bi se mogao razviti rad u tehničkom pogledu, pa usled toga čitavim razvijat sokolskog rada našlazi na najveće potешkoće i zapinje. Prema tome društveni funkcioneri nisu ni mogli podneti izveštaje sa onim uspesima kako su to želeli, a kako je i sa strane čitavog članstva poželjno. Ipak se je konstatala dobra volja i spremnost odbora, da bi za progmat drustva bili pripravljeni prihvati se i najtežeg rada, te ga uspešno privesti kraju kako bi Tivat mogao dati na sokolskom polju ono, što se od njega očekuje i što bi mogao da dade. Ali, kako postoji naročiti odbor za izgradnju Sokolskog doma u Tivtu, kojem na čelu stoji int. puškovnik mornarice br. Fred Zorati, koji je poveo akciju dobrim putem očekuje se da će ipak u dogledno vreme doći do ostvarenja želja čitavog članstva i pučanstva. Da bi se pak mogao počući veći uspeh na tehničkom polju poduzeti će novi odbor potrebne korake, da se nadje izlaza, barem privremeno.

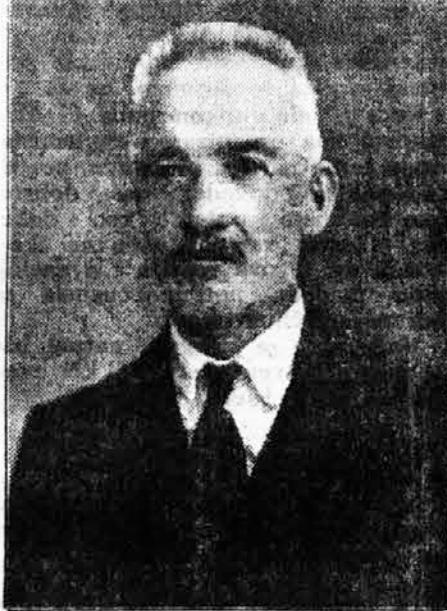
V lastnom interesu, kakor tudi u velikem interesu nadaljnega župnega dela, pričakujemo sigurno udeležbo delegatov vseh župnih edinic in poslano, da naj ne eno društvo ne izostane in to predvsem tudi iz razloga, ker se udeleži župne glavne skupščine tudi delegat uprave Saveza SKJ v Beogradu.

ŽUPNA UPRAVA.

LJUBLJANSKI SOKOL.

† Leo Lavrič.

Nisem mislil, ko sva sedela na Silvestrov v telovadnici v Narodnem domu pri eni mizici in modrila pester spored ter vrvenje krog naju da je bilo to zadnje svodenje med nama.

† Brat Leo Lavrič

Nekako osamela sva bila med mladino. Ti starček, belih las, jaz pa tudi, že za Tabo ubirajoč stopnje.

Težko si že govoril ta večer, holest, razjedajoča Tvoj organizem, Ti je sevala iz obličja pa vendar si mi z madenško vremo pripovedoval o narodnih bojih pred davnimi leti, boreč se kot lev za značajnost, resnicu in pravico.

Spoznal sem Te pred 25 leti v Škofiji Liki, kjer sem pomagal ustavnati Sokolsko društvo.

Bil si med najvnetejšimi, udeleževal si se marljivo telovadnih vaj, predelitev in izletov.

Tak si ostal in preselivši se pozneje v Ljubljano si kot najzvestejši član starega Ljubljanskega Sokola bil vedno na straži. S ponosom si nosil Sokolski znak, in spoštivo je gledal vsek Tvojo v poštemen delu osivel glavo.

Ni bilo sokolske prireditve, narodne manifestacije, ni bilo sokolskega nastopa v Ljubljani, da ne bi nastopil brat Lavrič v sokolskem kroužku, na tistem veseleč se napredka in razmaha Sokolstva in zmagajoče Jugoslavije.

Ce je pa preminil brat iz Tvoje sokolske družine si mu izkazal bratsko čast do groba.

Korakala sva skupaj za krsto Ž. Vernikovo, in nisem mislil da bom tako rano stal tudi ob Tvoji gomili.

Predragi brat Lavrič, zasnal si kot svobodni sin svobodne Jugoslavije v večni san. Naj Ti bo lahka domača zemlja tam gori na Škofjeloškem groblju, tam, kamor si romal vsako leto na grobove svojih roditeljev in skrelbot kot dober sin za gomile svojih dragih.

Ne bodo zaostali za Teboj Tvoji otroci! Kot Sokoli bodo skrbeli za častitljiv grob svojega nepozabnega očeta.

Poslednji Ti Zdravo!

Bojan Drenik.

SOKOLSKO DRUŠTVO PLANINA PRI RAKEU.

Umrl je 1. februarja brat Pepe Moljik eden najresnejših in najzavestnejših Sokolov, pa tudi eden najboljših in najrazumnejših fantov v Planini. Stirinjak dni pred smrtnjo je še igral na društvenem odu v »Naši krvki«; potem so ga napadle hripi pljučnica in druge bolezni in ni več vstal. Lep in gulinjiv je bil pogreb. Mnogo občinstva je spremljalo pokojnika v večnemu početku; člani društva so mu izkazali na zadnji poti svoje državstvo in svoje prijateljstvo. Vse je žalovalo za prijubljenim mladim življenjem. Zalučoči družini izrekamo naše globoko sočutje.

Župa Maribor

ZUPNI PREDNJAŠKI TEČAJ.

Kakor smo že v preteklem mesecu poročali, je sklenila Sokolska župa Maribor predmeti v Ptiju 14-dnevni

župni prednjaški tečaj, da nudi tako prilikom vsem novoustanovljenim društvom, katerih število znaša okrog 60, da si usposobijo vsaj najpotrenejše število vaditeljev.

Rok za prijave je bil sicer kratki, vendar je število prijavljencev narastlo na 119 (79 članov in 40 članic). Zaradi tega je bilo vodstvo tečaja primorano prirediti 2 tečaja, in sicer I., ki se je vršil pod vstevščega 3. do 16. t. m., in II., ki se bo vršil od vstevščega 2. do 15. marca.

I. tečaj je posečalo 32 bratov in 18 sester iz najrazličnejših društev, od teh okrog 30 obrtnikov ter kmetiških fantov in deklek. Predavanja so se vršila popoldne v telovadnici mestne deške šole, popoldne pa v risalnici meščanske šole. Vsi tečajniki so brez izjemne zelo redno posečali predavanja in marljivo sodelovali. Predavanje je bilo dnevno povprečno po 8 do 9 ur. Poleg tega je bila za vse tečajnike obvezna telovadba članov in članic ter pouk v strejanju. Uspeli istega so bili zelo zadovoljni le žal, da zaradi prevelikega snega ni bilo mogoče izvesti ostrega strejanja. Predaval so: br. Cilenšek (uprava, organizacija), br. podporučnik Cvetkovič (strejanje), br. Hasl (petje), s. Hinterlechner (skupne vaje, igre, obožka, telovadni načrt), br. Jurko (skupne vaje koza, lestev), br. Komac (sestav prostne vaje, bradlja, drog, konj, krogi, palice matrika novinarstvo in arhiv), br. Lavrenčič iz Maribora (telovadba dece), br. dr. Mrgole (anatomija), br. Pertot (lahka atletika plezanje, redovne vaje, metodika, predzbor in hospitacije), br. Šterk (dejanja zdgodovina) in br. dr. Vrečko (higijena).

Poleg rednih predavanj je priredil prosvetni odsek pod vodstvom br. Šestana po večernih predavanjih in debatne sestanke. Tako je dne 5. t. m. predaval br. Šestan o vladiki Strossmayerju 11. februarja br. Skaza o Sovetu kraljevine Jugoslavije in 12. februarja br. dr. Komljanc o narodnostnih bojih Slovencev v Ptiju. V nedeljo dne 5. februarja popoldne je priredil prosvetni odsek družabno popoldne za deco dne 15. februarja pa družabno popoldne za naraščaj. Društvo je priredilo 2. t. m. pozdravni večer, dne 16. t. m. na družabni večer članstva v slovo tečajnikom, obiskrat v zgornji dvorani Narodnega doma. Na poslovilnem večeru je predaval br. Hasl o deju predsednikov sokolskih društev, zbor Glasbene Matice pa je pod vodstvom br. Šedlbauerja zapel našo dovršeno nekaj lepih pesmi in želj za to bomo priznavanje.

Tečaj je posetil tudi župni starosta br. dr. Kovačič, župni načelnik br. Mačus in br. Lavrenčič, poslovilnega večera na sta se udeležila br. župni tajnik Dojčinovič in blagajnik br. Zorko, srečki načelnik dr. Vavpotič, mestni načelnik g. M. Brenčič ter lepo število članstva.

SLOVENJGORIŠKO SOKOLSKO OKROŽJE.

Sv. Lenart v Slov. goricah. V nedeljo dne 1. februarja 1931. se je vršila tu prva seja slovenjgoriškega okrožja. Na seji ki so se je udeležili načelniki vseh čet in društven okrožja, se je razpravljalo o organizaciji telovadbe in bodočih župnih tečajnih. Obširna je bila debata o nabavi najpotrenejšega telovadnega orodja za sokolske čete. Zasnovala se je v ta namen posebna skupna akcija pod vodstvom matičnega društva. Sejo, ki jo je vodil okrožni načelnik br. Polič, je posetil tudi župni delegat.

PREKMURSKO SOKOLSKO OKROŽJE.

Sokolska župa Maribor je izročila sreza Murska Sobota in Dolnja Lendava iz svoje neposredne kompetence in ustanovila za celo Prekmurje poselno okrožje s sedežem v Murski Soboti. Delitev obširnega delokroga je bila za župno potrebnina in s tem da danonjamstvo, da se bodo odsek prekmurske župnere bolj upoštevale kot do sedaj. Seveda se je s tem naložilo agilnemu matičnemu društvu v Murski Soboti ogromno materijelno in duhovno breme ki ga bo mogoče zmogavati le v veselansko požrtvovalnostjo soboškega članstva in — last, not least — denarno podporo župi same. Še preden je bilo okrožje ustanovljeno, je že moral soboški Sokol pošljati prekmurskim društvtom svoje predavatelje, organizatorje, režiserje in razsodnike v nastalih sporih ter ves telovadni material, v kolikor ga je vsakokrat mogel pogresati. Posvet naravno je, da je in da bo moral staviti vedno tudi glavni kontingenčni telovadcev na krajevnih izletih, ali noče, da se spremeni te v navadne veselice s pijačo in plesom. Delo, ki čaka Sokolska društvo v Murski Soboti posebno sedaj, ko se že iz vseh vasi javljajo zahteve po sokolskih četah in društvi, je tako ogromno da se mora v početku leta pač vprašati, ali ga bo mogo, komaj deset let obstoječe društvo tudi zmoglo. Sokolska širša javnost odgovora pač ne bo mogla dati, ker je bila o razmerah v Prekmurju več malo poučena (lahko mirno napisem, da se je tu v resnici polagala vedno večja pažnja faktičnemu delu).

Po poročilu br. matrikarja Komarca je štelo društvo ob koncu leta 203 člane in 94 članice, 76 moškega in 58 ženskega naraščaja ter 133 moškega in 168 ženskega dece, skupaj 732 pripadnik. Najlepši napredek izkazuje deca (174), potem članstvo (49), medtem ko je število naraščaja padlo (7).

Gospodarstvo v društvu je vodil br. Cilenšek. Nabave so v preteklem letu znašale 2623,50 Din. popravila pa 727 Din. tako da znaša inventurna vrednost vsega inventarja 31 254 Din. Gradsbeni odsek je vodil br. ing. Urbančič. Odsek je posvetil največ pozornosti letnemu telovadničku, zgraditi oblačilnice in vodnjaka, razpravljal je tudi o zgraditvi Sokolskega doma. Telovadničke se bo do meseca aprila dokončno urejilo. Stavbeni fond je v preteklem letu naraščel za brižno 14.000 Din.

Veselčni odsek je priredil maščrado, Jurjevanje in vinsko trgovatev.

Zakon pa reklami v časopisu), pač pa ga moremo najti v letosnjem občinem zboru Sokolskega društva Murska Sobota, ki je tozadne prinesel jasno sliko.

Iz poročil funkcionarjev se vidi, da se je našlo ravno tam, kjer je to največja potreba — na naši ogroženi narodnosti meji — toliko idealizma in požrtvovalnosti, da je danes sokolska ideja tam mogoče močnejše usidljena kakor kje v središču domovine.

Pred desetimi leti so pričeli zbirati prve dinarje za Sokolski dom, namesto stojo ponosna stavba in že v tekoči poslovni dobi bo treba misliti na dozidavo nove telovadnice, ker sedanja telovadna dvorana ne odgovarja današnjim potrebam ki jih društvo ima. Samo v preteklem poslovlem letu je imelo društvo, ki je pričelo s praznimi rokami, denarnega prometa 560.000 dinarjev, z ostankom čiste gotovine 3833 Din in s proračunom za tekočo poslovno leto v znesku 68.800 Din, kar je letni proračun manjše občine. Kasetero društvo v Sloveniji more se pokazati na tako požrtvovalno članstvo, ki plačuje mesečno članarino 15 in 10 Din pa si poleg tega še prostovoljno naloži davek za stavni fond, in to vsak posameznik, od 500 do 5000 Din. Gros društva pa tvori uradništvo s prejemki druge kategorije!

Kjer je takšno gospodarstvo, tudi ostalo ne more zaostajati. Da bi imeli v Prekmurju od prevrata sem dva set takih dečavev na vseh področjih, kakor je bil do svoje premestitve v Maribor društveni načelnik br. Hočevar pa bi v resnici in upravičeno lahko izostala vsaka kritika tukajšnjih lokalnih razmer. V Soboti sami so je te odvadilo (pri stanju članstva ob koncu leta: 266 + 196 naraščaja) v šestih oddelkih, ki so se morali sredi leta deliti v dva razdelka. Telovadnica je zasedena od ranih junijih ur pa do nočne noči. Dramatični odsek je bil to leto napravilni diletantski oder v Sloveniji in kar ni uspel še nikier je uspešno: pridobiti stalne abonente za predstave diletantske igralske družine. Poleg tega deluje še pevski in godbeni odsek. Da niso izostala predavanja ideinje vsebine je ob takih vsestranskih vrednosti samo po sebi umetno.

Zato smatram, da zmore Sokolsko društvo Murska Sobota prevzeti dejavnost v telovadbi v novi telovadnici. Izčrpam pregled o društvenem delovanju, ki je podal br. tajnik Jelčenik, ki je pokazal, da vlad v društveni slogu in red. Prosvetar je poročal, da delujejo dramatski, knjižničarski in tamburaški odsek in da se osnovlja pevski odsek. Knjižnica ima 81 knjig, ki so last ZKD v Mariboru in 20 lastnih knjig, vsekarakor lep začetek. Vršila so se 4 predavanja in 2 pešizleta ter več zavrnih prireditve. Telovadec je sedaj 20 telovadkinj 12. Njih število pa se bo sedaj sigurno zelo povečalo.

V sestanku našega članstva ob mnogoštevilni udeležbi članstva, ki je nad tretinji kmetskega sloja. Od 123 članov je prisostvovalo 73. Bil je res užitek gledati navdušene mlade kmetske sinove in njih očete, kako so z zanimanjem sledili poročilom funkcionarjev. Vodil je občni zbor starešina br. Kračun Davorin, ki si je zlasti stekel velike zasluge za to, da je danes društvo pod streho in prične te dni s sistematično telovadbo v novi telovadnici. Izčrpam pregled o društvenem delovanju, ki je podal br. tajnik Jelčenik, ki je pokazal, da vlad v društveni slogu in red. Prosvetar je poročal, da delujejo dramatski, knjižničarski in tamburaški odsek in da se osnovlja pevski odsek. Knjižnica ima 81 knjig, ki so last ZKD v Mariboru in 20 lastnih knjig, vsekarakor lep začetek. Vršila so se 4 predavanja in 2 pešizleta ter več zavrnih prireditve. Telovadec je sedaj 20 telovadkinj 12. Njih število pa se bo sedaj sigurno zelo povečalo.

Po poročilih funkcionarjev se je sklenilo predlagati župni upravi z matičnimi izpreambami staro društveno upravo z br. Kračunom kot starešino.

Glavne skupščine so se udeležili delegati društev Konjice in Oplotnica. Br. starešina društva Konjice, dr. Mejak je izpregovoril vzpodbjajoče besede o delu v letosnjem letu br. okrožnega načelnika Hmeljak pa se posebej o predpripripravah za okrožni zlet Dravinskega okrožja, ki se bo bržkone vršil v Konjicah v juniju.

Društvo Zreče nam je po svojem dosedanjem delu in po svoji sestavi članstva najboljši dokaz kako neutemeljene so izjave nekaterih nepoučenih gospodov, češ, da se sokolski pokret kakor prej, tudi sedaj ne more razmahniti na deželi. Tem gospodom je bilo pač svetovati, da se prej na tudi mesta prepričajo, preden podajo svoje izjave v javnosti.

SOKOLSKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH.

Prednjaški zbor našega društva je povabil dne 23. januarja t. l. k svoji seji vse učiteljstvo tukajšnje meščanske skole in osnovne šole z namenom, da se mu da prička aktivno sodelovati pri Sokolu. Na sestanku, ki so se ga udeležili vsi povabljeni učitelji in učenci, se je konstituiralo na novo predstveni odsek in tudi prednjaški zbor je pridobil nekaj članov iz vrst učiteljstva.

Zanimanje, ki so ga kazali vsi navzoči za sokolsko stvar — saj so skoro že vsi bili aktivno sokolski delavec — nam vzbuja upravičeno upanje, da se bo naše društvo i v telovadnem i v prosvetnem oziru v bodoče še krepejše razvijalo.

Razveseljivo je gibanje sokolskih čet v našem okraju. Povsod je opaziti veliko volje do dela. Pri vseh teh četah se v odlični meri udejstvuje naše učiteljstvo. Poleti namenjava slovengoriško okrožje prirediti pri Sv. Lenartu revijo vseh Sokolskih čet in društev svojega okrožja.

kolsko četo v Špitaliču, kjer je vse potrebno za ustanovno glavno skupščino pripravil znani javni delavec šolski upravitelj br. Berce Lojze. Skupščina se je vršila v šoli, kjer se je po maši ob 11. uri zbrala polna soba kmetskih fantov in deklet. Skupščino je otvoril s prisrčnim nagovorom br. Berce Lojze, nakar se je sestavila uprava čete, v katero so predlagani: starešina Berce Lojze, podstarešina in blagajnik Berce Anton, načelnik Isakar Ivan, načelnica Muc Božana, tajnica Berce Katarina, namestnika odbornikov: Slemenšek Jože in Kukovič Valentij, revizorja: Iskrač Alojzij in Ambrož Martin. Članarina se je določila na 1 Din mesčno.

Ustanovne skupščine se je udeležila delegacija iz Konjic, sestojecia iz br. dr. Mejaka, Nandeta Nardina in Vencine. Br. starešina sokolskega društva Konjice dr. Mejak je po sprejemu predloga za upravo čete v daljšem govoru na pojdjen način opisal stanje državne politike po 6. januarju 1929., posebej položaj Sokolstva, ki tvori sedaj del državne politike; dalje je razložil bistvo sokolske misli in v kratkih obrisih podal zgodovino Sokolstva. Poudarjal je zlasti stališče Sokolstva do vere, glede katerega še danes razni zlobni ljudje hujskajo ljudstvo zoper sokolski pokret.

Po govoru br. dr. Mejaka se je prijavilo 51 fantov in deklet v sokolsko četo, kar pomeni za nadaljnji razmah sokolske ideje v konjiški okolici izreden uspeh in kaže, da dobiva Sokolstvo vedno močnejše korenine tudi na deželi. Prepričani smo, da bo sokolska četa v Špitaliču dosegla najlepše uspehe, ker ji stoji na čelu vrli in veselansko požrtvovalni ter med ljudstvom priljubljeni br. Berce Lojze. Na okrožnem zletu Dravinskega okrožja, ki se bo vršil v juniju t. l. v Konjicah bo sigurno po dosedanjih rezultatih nastopilo preko 200 fntov in deklet, kar je v glavnem zasluga našega učiteljstva zunaj na deželi.

ZUPSKA TAKMIČENJA U SKIJANJU NA POHORJU.

Nedeljska utakmica u skijanju održana 8. februara pokazala je, da se u našim društvima marljivo gajijo tako skijanje. Sport u skijanju nije došlo za Sokole novi, ali nije nikada prekorčio granica alpinistike i to je bila prva utakmica u skijanju u našoj župi.

Pruga, koja je vodila sa Klopno-ga vrha do Peska bila je vrlo naporna; na Pohorju je zapao sneg metar i povišoko, tomu takoder valja pripisati da broj prisutnih nije bio veči.

Na startu se javilo 35 utakmčarja, 24 člana in 11 naraštajaca. Naraštaj je startao v 10. sati dopodne na 5 km i pojedinci su se plasirali ovako: 1. Rijavec Adolf (Sokol Ruše) 30 : 20 i time je postao župski prvak naraštaja u skijanju! 2. Kožuh Marijan (Maribor — Matica) 34 : 20; Szepisy Elemer (Maribor — Matica) 35 : 20.

Članovi su startali pola sata kasne na 8 km. Rezultati su sledeći: 1. Urbanek Julij (Maribor — Matica) 50 : 21 i time je dobio župsko prvenstvo u skijanju; 2. Bernik Anton (Studentci); 3. Rozin Roman (Ruše) 52 : 30. Izvan okvira utakmice dosegao je najbolje vreme Bonač Stane (Ljubljana) 49 minuta.

Rezultati su vrlo dobri i ima nade da će se Sokolstvo i u toj grani razviti do visine koja mu pripada.

Zupa Mostar

SOKOLSKO DRUŠTVO AVTOVAC.

Na dan 11. januara o. g. održalo je ovo društvo svoju redovnu glavnu godišnju skupščinu, na kojoj su funkcioneri društva podneli svoje izvestaje o radu v minulih 1930. godini. Skupščina je bila odlično posećena tako, da nije bilo ni jednog člana društva, koji se toga dana naložio u Avtovcu, a da nije prisustvovao skupščini. Iz izveštaja pojedinih funkcionera, koje su ovi podneli, videlo se, da je društvo, po svima granama rada, krenulo mnogo napred. Najviše održavanje od skupščinara bilo je bratu referentu za sokolske čete, koji je veoma tačno i iscrpljeno podneo svoj izveštaj o radu sokolskih četa.

Na skupščini je bio prisutan brat Silvije Boglič, apotekar iz Knina, koji se tada zadesio v Avtovcu, i iznenaden lepim radom skupštine i uspehom, po klonio je društvo priručno apoteku, koju društvo treba da ima, a koju do sada nije imalo, kako se to moglo razabrati iz izveštaja brata pročelnika lekarskog otska. Društvo — ovom prilikom — izražuje najlepšu hvalu bratu Bogliču, koji nas je pomogao ovako lepim poklonom.

Jedan od najboljih predloga na ovoj skupščini bio je predlog brata puškovca Božidara Savkovića, koji je predložio, da društvo podigne svoj dom. Skupščina sa velikim odštevljnjem prihvatala je ovaj njegov predlog i odmah izbrala odbor za gradnjo Sokolskog doma. Ovaj odbor v roku od 14 dana izradio je plan rada i podneo ga vanrednoj glavnoj skupštini, koja se je održala 25. januara ove godine, i koja je v celosti prihvatala ovaj plan. Na ovoj skupščini, izvan svakog očekivanja — obzirom na siromašno

stanje maloga Avtovca — meštani Avtovca sa gg. oficirima, podoficirima i činovnicima avtovškog garnizona — dali su svoje priloge u gotovu, u materialu i radnjo snazi v iznosu od oko 32.000 — Din. Avtovac ne pamti ovo likog oduševljenja. Veoma agilni odbor za gradnjo ovog doma otpočeo je svojim intenzivnim radom inameravara da još ove godine podigne svoj dom, ker je samo tako osiguran potpun uspeh v radu. Društvo dosada nijе imalo svoga doma, te se je radi toga, i pored najvišeg oduševljenja, rad kocio. Društvo ima v svoji tri sokolske čete i program njegova rada rasprostire se na selo, jer preko sokolskih četa se sigurno v najbolje vrši preporod naroda v širokim slojevima seoskog življa, u kuju će mu svrhu najbolje poslužiti Sokolski dom.

Na pomenutoj vanrednoj glavnoj skupščini bilo je prisutno i dosta nečlanova društva, koji su izjavili, da će sveti stupiti u društvo, tako da u Avtovcu neće biti žive duše od 18 godina na dalje, a da ne bude član društva. To će možda biti jedinstven slučaj u našoj državi, da jedno veoma siromašno i malo mestance neće imati ni jednog meštana, koji nije Soko.

Odbor za gradnjo doma obratiće se svima onima, koji mogu da nešto pomognu društvo, sa molbom za punu moralnu in skromnu materijalnu pomoč. Sokolski dom u Avtovcu neće biti velebna zgrada, u kojoj će biti raskošna, nego jedna skromna zgradica — prema samom mestu — u kojoj će se gajiti ptiči Sokoliči in razvijati sokolski rad v našem selu, te prema tome neće se mnogi ni utrošiti novca oko podizanja, s toga in najmanji prilog sa strane biće primljen sa puno zadovoljstva in zahvalnosti. Dakle, sve skromno, ali mnogo korisno.

Zupa Novo mesto

SOKOLSKO DRUŠTVO TREBNJE.

Nedavno sem poročal o obenem zboru, danes pa o prvih delih nove uprave.

V prav zadovoljivem razmahu je telovadnica, ki je pomnožena v vseh oddelkih. T. O. pripravlja snov in načrt za društveni prednjaški tečaj, ki bo dobrodošel domaćemu in tudi bližnjem društvo. Gotovo bomo našli podporo, posebno od strani župne uprave, kar bo zasiguralo še lepši uspeh. Z veseljem ugotovljamo, da se je preuredila v res sokolskem duhu tudi šolska telovadnica tukajšnje osnovne šole, saj je telovadba tu v rokah članov društvenega T. O., kar je jamstvo, da bo vsa šolska deca — sokolska. Tudi ves učiteljski zbor se je z navdušenjem vrgel na mladiško sokolsko vzgojo.

Pa tudi P. O. se giblje nad vse dobro. Išče vez med T. O. in glavnim odborom, saj je to njegova glavna naloga, da harmonično združi telovadnico z ostalim članstvom, da pa tudi telovadnici sokolsko dušo. Za nedeljo 15. februara je došločen prvi mladiški sokolski zabavni popoldan, a 19. februara ob 8. uri pa priredi P. O. svoj drugi prosvetni večer s predavanjem nam znanega sokolskega predavatelja br. V. Bučarja iz Ljubljane o Sokolstvu. Dramatični odsek pridno studira Meskovo »Mater», ki jo bo dal na oder ob koncu februaria. V marcu pa otvorji društvo prvo javno sokolsko knjižnico, katero urejuje naš vestni knjižničar br. Ambrožič.

Omeniti moram še lep številčni porast sokolskega tiska v našem društvu. Na »Sokola« je naročen ves T. O. (11 članov), a na »Sokolski Glasnik« ves upravni odbor z namestniki in revizorji (25 članstva). Poleg tega prejema društvo 2 »Sokoliča«, 5 izvodov »Naše radost«, deca pa ima samo 27 izvodov.

Tehnični odsek društva je na svoji februarski seji definitivno sklenil, da priredi drugi društveni prednjaški tečaj, in to v času od 1. marca do 17. maja, t. j. v 10 nedeljah od 13. do 18. ure. Tečaj bo dobrodošel predvsem domaćemu društву, vabimo pa tem potom tudi vse okoliške osnovne šole, da pošljemo vanj svoje bodoče prednjake in prednjačice. Vlakovne zvezne so ugodne. Prijave sprejema društveni T. O. do 27. februaria. Pričinka se vam nudi — zato pridite. Poleg domaćih strokovnih moći je društvo naprosilo tudi naše znané sokolske predavatelje iz Ljubljane, ki se bodo gotovo odzvali in prisločili društvo v pomoč.

Kakor smo že javili je P. O. tukajšnjega Sokolskega društva na pustno nedeljo 15. februara prirediški sokolski deci prvi zabavni mladinski popoldan, ki je prav lepo uspel. Ves program je izvršila deca sama. Deklaracije so se vrstile ena za drugo, resno sokolske, pa tudi zabavnega značaja. Prav srčanka sta bila dva pričorčka, dobro pa so se odrezale tudi sestrice z dvema narodnima pesnicama. Br. prosvetar je v primerenem način izročil vsej deci števile sokolske koledarke, nakar je deco toplo pozdravil br. starosta J. Novak. S. Cilka je nato postregla deco s čajem in pečivom, vse z darovi naših bratov in

sester! Hvala jim! Z veseljem se je deca razšla s tega popoldneva. Enako zadovoljni pa so odhajali tudi številni starši, ki so posetili to skromno predmete! Le naprej v tem smislu!

Nedavno smo javili, da priredi društvo svoj II. prednjaški tečaj in to od 1. marca do 17. maja ob nedeljah od 13. do 18. ure. Ker se širijo ravno v sokolskih vrstah izven našega društva čudne govorice, ki bi zadržali održivosti tega ali onega od tečaja, javljamo ponovo, da se tečaj vrši ne-preklicno. Začetek bo v nedeljo dne 1. marca t. l. ob 13. uri popoldne na kar opozarjam vse, ki žele obiskovati ta tečaj. Izmed domaćih moći sta nam obljubila nekaj predavanj tudi brat Alojzij Vrhovec in znani sokolski predavatelj br. Vek. Bučar, oba iz Ljubljane. Mislimo, da je dovolj garancije za uspeh tega tečaja!

V četrtek 19. februara je predaval o Sokolstvu na II. prosvetnem večeru Sokola br. Vek. Bučar, ki nam je v kratkih obrisih podal razvoj Sokolstva pri slovenskih narodih do danesnjega dne. Posebno je jasno očrtal razmerje Sokolstva do vere in vojske. Številno članstvo, ki se je kljub slabim poti udeležilo v prav častnem števlu (manjkali so samo nekateri najblžniji), je z zadovoljstvom sprejelo lepo predavanje. Društveni starosta br. Novak je zahvalio br. Bučarju za sključil dobro uspeli prosvetni večer. Zelja pa je trebanjskega Sokola, da zopet čujemo br. Bučarja. — ar.

SOKOLSKO DRUŠTVO ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Sokolsko društvo Št. Jernej na Dolenjskem je imelo pretekli mesec svojo glavno skupščino ob dobiti udeležbi članstva. Društveni starosta br. Franjo Golob je pozdravil navzoče, prečital poslanico Saveza SKJ ter v lepem in idejno zasnovanem govoru odrsal delovanje društva v letu 1930. Nadalje je ugotovil velike morale in materijalne pridobitve v prid sokolske ideje in s pozivom za čim intenzivnejše delo za Sokola je prešel na dnevni red.

Na poročilu funkcijonarjev je razvidno, da šteje društvo 70 članov in članice ter 52 pripadnikov dece. V letu 1931. je predviđen vstop večjega števila članov. Telovadba se žal ni vršila redno, ker društvo nima lastnega doma. Blagajnički prebitek znaša 4682 Din. Dram. odsek je priredil več lepo uspeli predstope in Miklavžev večer za decu. Agilno so delovali tudi tamburaški, pevski in knjižničarski odsek. Zupi se je predložila v potrditev sledeteči upravni starešina: Franjo Golob, šol. upravitelj podstarosta Janko Recelj, posestnik in gostilničar, tajnik: Miroslav Čekada, učitelj, načelnik: Viktor Svigelj, učitelj, načelnica: Vlasta Tavčarjeva, učiteljica, blagajnik: Maks Vale, posestnik in trgovec; odborniki: Recelj Janez, Jože Bruci Lampič Anton, Radkovič Anton, Gorenc Stanko, Franjo Bevec, Slavko Blatnik, Jože Dvojmoč, Anka Šestova, Vera Severjeva ter 9 namestnikov in 3 revizorji.

Na poročilu funkcijonarjev je razvidno, da šteje društvo 70 članov in članice ter 52 pripadnikov dece. V letu 1931. je predviđen vstop večjega števila članov. Telovadba se žal ni vršila redno, ker društvo nima lastnega doma. Blagajnički prebitek znaša 4682 Din. Dram. odsek je priredil več lepo uspeli predstope in Miklavžev večer za decu. Agilno so delovali tudi tamburaški, pevski in knjižničarski odsek. Zupi se je predložila v potrditev sledeteči upravni starešina: Franjo Golob, šol. upravitelj podstarosta Janko Recelj, posestnik in gostilničar, tajnik: Miroslav Čekada, učitelj, načelnik: Viktor Svigelj, učitelj, načelnica: Vlasta Tavčarjeva, učiteljica, blagajnik: Maks Vale, posestnik in trgovec; odborniki: Recelj Janez, Jože Bruci Lampič Anton, Radkovič Anton, Gorenc Stanko, Franjo Bevec, Slavko Blatnik, Jože Dvojmoč, Anka Šestova, Vera Severjeva ter 9 namestnikov in 3 revizorji.

Na poročilu funkcijonarjev je razvidno, da šteje društvo 70 članov in članice ter 52 pripadnikov dece. V letu 1931. je predviđen vstop večjega števila članov. Telovadba se žal ni vršila redno, ker društvo nima lastnega doma. Blagajnički prebitek znaša 4682 Din. Dram. odsek je priredil več lepo uspeli predstope in Miklavžev večer za decu. Agilno so delovali tudi tamburaški, pevski in knjižničarski odsek. Zupi se je predložila v potrditev sledeteči upravni starešina: Franjo Golob, šol. upravitelj podstarosta Janko Recelj, posestnik in gostilničar, tajnik: Miroslav Čekada, učitelj, načelnik: Viktor Svigelj, učitelj, načelnica: Vlasta Tavčarjeva, učiteljica, blagajnik: Maks Vale, posestnik in trgovec; odborniki: Recelj Janez, Jože Bruci Lampič Anton, Radkovič Anton, Gorenc Stanko, Franjo Bevec, Slavko Blatnik, Jože Dvojmoč, Anka Šestova, Vera Severjeva ter 9 namestnikov in 3 revizorji.

Na poročilu funkcijonarjev je razvidno, da šteje društvo 70 članov in članice ter 52 pripadnikov dece. V letu 1931. je predviđen vstop večjega števila članov. Telovadba se žal ni vršila redno, ker društvo nima lastnega doma. Blagajnički prebitek znaša 4682 Din. Dram. odsek je priredil več lepo uspeli predstope in Miklavžev večer za decu. Agilno so delovali tudi tamburaški, pevski in knjižničarski odsek. Zupi se je predložila v potrditev sledeteči upravni starešina: Franjo Golob, šol. upravitelj podstarosta Janko Recelj, posestnik in gostilničar, tajnik: Miroslav Čekada, učitelj, načelnik: Viktor Svigelj, učitelj, načelnica: Vlasta Tavčarjeva, učiteljica, blagajnik: Maks Vale, posestnik in trgovec; odborniki: Recelj Janez, Jože Bruci Lampič Anton, Radkovič Anton, Gorenc Stanko, Franjo Bevec, Slavko Blatnik, Jože Dvojmoč, Anka Šestova, Vera Severjeva ter 9 namestnikov in 3 revizorji.

Na poročilu funkcijonarjev je razvidno, da šteje društvo 70 članov in članice ter 52 pripadnikov dece. V letu 1931. je predviđen vstop večjega števila članov. Telovadba se žal ni vršila redno, ker društvo nima lastnega doma. Blagajnički prebitek znaša 4682 Din. Dram. odsek je priredil več lepo uspeli predstope in Miklavžev večer za decu. Agilno so delovali tudi tamburaški, pevski in knjižničarski odsek. Zupi se je predložila v potrditev sledeteči upravni starešina: Franjo Golob, šol. upravitelj podstarosta Janko Recelj, posestnik in gostilničar, tajnik: Miroslav Čekada, učitelj, načelnik: Viktor Svigelj, učitelj, načelnica: Vlasta Tavčarjeva, učiteljica, blagajnik: Maks Vale, posestnik in trgovec; odborniki: Recelj Janez, Jože Bruci Lampič Anton, Radkovič Anton, Gorenc Stanko, Franjo Bevec, Slavko Blatnik, Jože Dvojmoč, Anka Šestova, Vera Severjeva ter 9 namestnikov in 3 revizorji.

Na poročilu funkcijonarjev je razvidno, da šteje društvo 70 članov in članice ter 52 pripadnikov dece. V letu 1931. je predviđen vstop večjega števila članov. Telovadba se žal ni vrš

g. u protivnom slučaju neće imati pravo glasa na skupštini.

Svi delegati, koji dođu na skupštinu, imaju sa sobom poneti svečano sokolsko delo, radi prisustovanja svečanog sokolskog akademiju, koja se priređuje 8. marta o. g. u počast delegata u Narodnom pororištu u 10. sati. Svi delegati imaju u svečanom delu biti u 9 sati pre podne u Sokolskom domu, otkuda će se korporativno poći na akademiju. Društva su dužna da svojim delegatima daju punomoćja za skupštinu. Isto tako ponovno skrećemo pažnju društvima, koja nisu poslala popis članstva i naraštaja, da ga u najkraćem roku pošalju. Zdravo! — Starčina dr. Dušan Marković, tajnik Josip Buška.

SOKOLSKO DRUŠTVO RADOVIŠTE

Osvećenje Sokolskog doma.

Na dan 15. februara o. g. izvršeno je osvećenje Sokolskog doma u Radovištu. Ovaj datum treba da ostane začlezen u sokolskim analima, jer je vezan sa razvojem Sokolstva u Južnoj Srbiji.

Pored kočanskog i radoviški sokolski dom pretstavlja danas najlepši cvet na granici našega Juga — nedaleko od bugarske granice. Ovaj divni sokolski hram, koji su za nepunu godinu dana izradile vredne sokolske ruke uz banovinsku pomoć i pomoć gradana varoši Radovišta, koji Sokolstvo nose u srcu, uzdiže se ponosno na najlepšem mestu u centru varoši Radovišta.

Celokupno građanstvo sa nestreljenjem je očekivalo osvećenje ovoga doma, jer je ubedeno, da će se u njemu ovaplotiti bratstvo, ljubav i sloga, i da će se u njemu cementirati jugoslovenska ideja, koja će kroz očeličene sokolske ruke, svakome neprijatelju doviknuti: »Na strah vragam!«

Od kolike je nacionalne važnosti ovaj dom, za ovaj granični kraj, u kojemu su do skora šteli zli duhovi, najbolje svedoči divna manifestacija koja je prilikom osvećenja izvedena. U prisustvu vaskolikog građanstva, izaslanika banskog, vladike zletsko-strumičkog, župskog, pretstavnika vlasti, držav. nadleštava i ostalih humanih organizacija izvršen je crkveni obred osvećenja. Bogosluženje je završeno vatrenim patriotskim govorom od strane sveštenika g. Serafima Popovića.

Zatim je govorio starešina društva brat Aleksandar Novitović, okružen sokolskom četom, toplo pozdravljajući svu braću i sestre, sve goste i izaslanike i saopštivši da dom, po najvišem odobrenju, nosi naziv »Sokolski dom Prestolonaslednika Petra«, što je popraćeno burnim klicanjem Živeo! Zatim je brat Novitović pročitao telegramu upućene Nj. Vel. Kralju, starešini Sokola kraljevine Jugoslavije Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru, predsedniku Vlade, u kojima Sokoli Radovišta minifestuju svoju sokolsku ljubav. Za vreme čitanja orili su se burni usklici Živelj!, uz zvukove državne himne, koju je svirala vojna mužika 23. peš. puka iz Štipa. Na završetku živo je akimiran starešina društva brat Novitović, koji je sa svojom braćom ne samo podigao dom već i Sokolstvo, u celoj okolini Radovišta, na zavidnu visinu.

Prosvetar društva brat Petrović održao je govor o razvoju Sokolstva u Radovištu i njegovom zadatku u sadašnjosti i budućnosti. Svoj govor završio je pozdravom Nj. Vel. Kralju. Uz burno klicanje prisutnih, sokolski hor je otpjevao državnu himnu. Zatim je izaslanik župe brat Colić čestito braći i sestrama postignuti uspeh, upozorio ih na velike zadatke, koji očekuju Sokolstvo kao i na trnovite staze, pa ih je pozvao, da u budućem radu istraju kao divni Sokoli. Ovaj govor bio je burno pozdravljen. Po završetku govorima izvedena je uspela sokolska akademija, koju su organizovali načelnik brat Sinobad i načelnica sestra Stojkovićeva.

Po završenoj svečanosti gostima je priredena zakuska u prisustvu društvene uprave i svih izaslanika. Za vreme zakuske starešina društva brat Novitović uputio je prvu zdravnicu Nj. Vel. Kralju, koja je propraćena burnim uživcima Živeo! Drugu zdravnicu održao je izaslanik gospodina bana g. Mihajlović, koji se zahvalio upravi i građanstvu na lepom uspehu, poželeti im istrajnost u radu za dobro Kralja i otadžbine. Prosvetar brat Petrović nazdravio je g. Mihajloviću, moleći ga, da bude veran tumač gospodinu banu, osvedočenom prijatelju celoga Juga, a naročito Sokolstvu, da radoviška sokolska omladina ide pravim putem i da je spremna da se žrtvuje za Kralja i veliku otadžbinu Jugoslaviju. Zatim su se redale zdravice od strane sveštenika Serafima, brata Davidovića tajnika društva, brata Colića i braće delegata iz Štipa i Strumice. Ovom prilikom naročito je podvučena zasluga starešine društva brata Novitovića, upravnika dunavске stanice, brata Jovanovića, predsednika opštine i brata Rankovića, sreškog načelnika, koji je mnogo doprineo za izgradnju doma.

Iste večeri priredena je u domu zabava sa pozorišnim komadom »De-

vojačka kletva«, koji je odlično izveden od strane Sokola. Radost i veselje brujalo je duboko u noć kroz celo Radovište i postepeno se slivalo u slatki san: da je u Sokolstvu i život slatk. D. V.

Župa Split

SOKOLSKO DRUŠTVO KOMIZA.

Sokolsko društvo u Komizi priredilo je sokolski ples dne 2. februara t. g., na kojem su učeli učesna svi staleži mesta, te time doprineli lepotom materijalom uspehu, na čemu se svima i ovim putem najlepše blagodarimo.

Ples je bio otvoren narodnim likom koje je prisutna publiku popratila najživljim odobravanjem. Sviše na istom plesu priredila je i tombola, koja je popunila materijalni uspeh. Ovde svi bez razlike posvećuju osobitu pažnju našem Sokolu, te se za svaku sokolsku priredbu mnogo interesuju.

Župa Šibenik - Zadar

ZBOR DRUŠTVENIH NAČELNIKA I NAČELNICA.

I. zbor društvenih načelnika i načelnica Sokolske župe Šibenik-Zadar održan je 2. februara 1931. u kancelariji župe u Šibeniku, sa sledećim dnevnim redom:

1. Izveštaj župskog načelništva
- a) načelnika, b) načelnice.
2. Sokolski slet u Splitu god. 1931.
3. Razgovor o priredbama po društvinu u god. 1931.
4. Donošenje predloga o imenovanju župskog načelništva.
5. Slučajnosti.

Zbor je bio savzvan za 8 i 30 sati. Kako je u to vreme bilo prisutno samo 4 brata iz 4 društva te od župskog T. O. 2 člana, to načelnik brat Mr. Ph. L. Montana u zakazano vreme konstituje tu činjenicu i na osnovi pravilnika odgadu početak sa 9 i 30 sati.

Nakon toga odgadavanja prisutni su od načelništva župe i članova T. O.: Mr. Ph. Ljubomir Montana načelnik i Viktor Ladenhauser, tajnik; od načelništva društava: 1. Benkovic (Petar Červar, nač.). 2. Betina (Šime Filipi, nač.). 3. Biograd na moru (Milan Ražem nač.). 4. Drniš (Hrvoje Mudronja, zam. nač. i Vilma Mudronja, nač.). 5. Murter (Marko Bašić, nač.) 6. Pag (Josip Pogorelić, zam. nač.) 7. Preko (Ante Šorić, nač.). 8. Šibenik (Krešimir Grubišić zam. nač. i Nada Kušar, nač.). 9. Vodice (Martin Čičin-Sain, zam. nač.); osutni: od načelništva župe i članova T. O.: Nevenka Marković (opravdano) a od načelništva društava koja nisu opravdala osutnost: 1 Filip-Jakov, 2. Kistanje, 3 Knin, 4. Mandalina, 5. Nin, 6. Novigrad, 7. Novalja. 8. Olib. 9. Primošten, 10. Siveri.

U ime načelništva Sokolske župe Split prisutan je brat Fran Lhotsky. Brat načelnik Montana otvara sednicu zbora. Pozdravlja prisutne pozivajući ih na sokolski rad, od koga treba da imaju koristi naše jedinice. Zatim što nije prisutan župski starešina brat Triva da i on u ime uprave pozdravi braću i sestre, a nadao se da će on za sigurno doći, jer se je mnogo interesovao za današnji zbor. Pre no što se započne sa radom, seća se da su tekom minule godine ostavili naše redove ugrabljeni od nemile smrti braća Oldrih Medlin, bivši načelnik društva Knin i Blaž Aras, predsjednik pripravnik društva Mandalina. Zaleći njihov gubitak, čime su osetljivo pogodeni naši redovi, poziva prisutne da im odadu poštu, što oni i čine. Slava im!

Pre prelaza na dnevni red brat Grubišić stavlja pitanje, da li je ovaj zbor kompetentan da glavnog skupštini župe predlaže novo župsko načelništvo, budući da su ovde prisutni načelnici članovi društvenih uprava, koje je župski uprava još nije imenovala nego su samo predloženi od društvenih glavnih skupština. Brat načelnik odgovara da su njemu nepoznati razlozi, zbog kojih župa nije imenovala uprave društava. On je po dužnosti izvestio o ovom zboru načelništvo SKJ, koje je održanje zbara odobrilo. Čita odnosni akt. Još se pre prelaza na dnevni red čita zapisnik prošlog zbara koji se prima, a kao overovljavič imenuju se braća Červar i Ražem.

Brat načelnik čita svoj izveštaj i otvara po njem debatu. Sestra Kušar stavlja svoje primete, koje se zapravo ne odnose na izveštaj, nego pokreće već toliko puta tretiranje pitanje odnosa predsjedničkog zbara društva Šibenik prema župskom načelništvu. Tim povodom razvija se duga debata, koja na koncu ne donosi nikakova rezultata. Brat načelnik poziva sestru Kušar da stavi stvarni neki predlog što ona ne čini, pa zato prekida daljnji razgovor sa izjavom da je župsko načelništvo kroz minulu godinu poduzimalo sve, što je bilo moguće. Da je društvo Šibenik bilo u stanju pružiti saradnju načelništvu, bio bi rad svaščko intenzivniji. Stavlja svoj izveštaj na glasanje. Izveštaj se jednoglasno prima. Sestra Marković je ostanula, izveštaj nije poslala, zato isti ot-

Povodom već ranije donešenog zaključka ponova se stavlja ova tačka na dnevni red, da se definitivno reši pitanje našeg učestovanja u zajedničkim nastupima, kao i u načelnima. Brat Lhotsky izveštava o dosada izvedenim pripremama, na što se zaključuje, da ova župa u celosti prima raspored i red natecanja, kako ga je splitska objavila u »Sokolu na Jadranu« br. 1. od 1931. god. Time će biti ispunjen minimalni program za god. 1931., određen od načelništva S. K. J. Rezultati postignuti na sletu u Splitu javiće se Savezu kao rezultati natecanja ove župe.

Da bi priredbe društava, napose javne društvene vežbe u svakom pogledu što bolje uspele potrebno je da se već ovde povede reč o približnim danima, kada će društvo nameravati održati svoju javnu vežbu. Nastojeće se, da barem priredbe susednih društava ne kolidiraju, kako bi se omogućilo učestovanje društava iz bliže okoline. Načelnici pojedinih društava izjavljuju, da nameravaju u god. 1931. održati javne vežbe kako sledi: Benković meseca juna. Betina meseca juna, Biograd 21. VI. 1931., Šibenik 12. VI. 1931., Vodice 12. VII. 1931. Tačne datume održanja društvenih javnih vežbi treba javiti župskom načelništvu najkasnije do 31. III. 1931.

Brat Grubišić predlaže da župsko načelništvo slediće: načelnik Hinko Meliš I, zamenik Ražem Milan. II. zamenik Gjuro Pokrajac.

Brat Mudronja stavlja predlog: načelnik Ljubomir Montana, I. zamenik Viktor Ladenhauser, II. zamenik Ražem Milan. Stavlja se na glasanje predlog brata Grubišića, za koga padiju četiri glasa. — Brat Čičin-Sain predlaže da brat Mudronja povucе svoj predlog, odnosno da ga modifika po savetu brata Lhotskoga i to: načelnik Ljubomir Montana, I. zamenik Hinko Meliš, II. zamenik Milan Ražem. Budući da brat Mudronja predstaje, stavlja se na glasanje ovakovo predloženo načelništvo župe, za koji predlog pada 7 glasova, time je isti prihvaten i predložiće se na nadležnost. Brat Ladenhauser predlaže da se uopće ne izabere župska načelnica, jer dosadanja nije pokazala nikakova rada a i stvarno nema sestre, koje bi mogla voditi poslove načelnice. Predlog se iz razloga oportuniteta odbija. Postoji u pitanju načelnice samoj jedan predlog sestre Kušar: načelnica Nevenka Marković, zamenica Vilma Mudronja. Predlog se prima.

Za vreme gornje tačke dnevnog reda stiže bratu načelniku Montanu vest da mu je umrla sestra, našto on ostavlja sednicu, a zbor mu izražava svoju duboku sućut. Da nije pretseđavanje prezima brat Lhotsky.

Brat Mudronja predlaže da do najkasnije 30. IX. 1931. moraju svi društveni načelnici položiti barem društveni predsjednički ispit, time bi se znatno popravio i onako slab kader predsjedništva u župi. Prima se.

Brat Červar moli da župsko načelništvo dobavi preko leta društvu Benkovic jednog predsjednika barem za 15 dana. Molbi će se nastojati uđovljiti. Kako se više nije o ne javlja za reč, brat Lhotsky zaključuje sednicu u 12 sati i 30 minuta. Zdrav!

Načelnik: Mr. Ph. Ljubomir Montana s. r.
Tajnik: Viktor Ladenhauser s. r.

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO KRK.

Po dolasku novog društvenog prosvetara brata profesora Stjepana Gruberu, dosadašnjeg starešine Sokolskog društva u Novoj Gradiški, osnovan je njegovom inicijativom i sokolski pevački zbor, koji danas broji oko 24 člana-pevača. Zborom upravlja sam brat prosvetnik društva. U kratko vreme uz veliku požrtvovnost uspeo je da zbor lepo uvežba i usposobi ga za uspešan javni nastup već u više navrata, a načinje lepo 1. i 17. decembra, kojim je prilikom ispunio velik deo sokolske akademije.

Jednodušnim zaključkom, a na predlog društvenog prosvetara i zborovode, zbor je uezio ime dra Dinka Trinajstića našeg starog i prokušanog istarskog borača i velikog nacionalnog radnika, koji sada starno živi u svom rođdom mestu Vrbniku na otoku. Da se i službeno obavi krštenje ovog zbara, prireden je 8. februara o. g. u Vrbniku, u Vitezovićevu domu svećani komitet, u počast njegovog imenjaka.

Brat načelnik čita svoj izveštaj i otvara po njem debatu. Sestra Kušar stavlja svoje primete, koje se zapravo ne odnose na izveštaj, nego pokreće već toliko puta tretiranje pitanje odnosa predsjedničkog zbara društva Šibenik prema župskom načelništvu.

Zahvaljujući susretljivosti br. Sokolskog društva u Vrbniku ova priredba uspela je iznad svakog očekivanja. Posle govora društvenog starešine i parigodne deklamacije, zbor je pevao pesme od Gotovca, Milojevića, Berse, Lhotke i dr kompozitora pred dupkom punom dvoranom pobravši tom prigodom burno i oduševljeno odobravaju-

ce. Podaren velikim borovim venecem, svečar je duboko bio ganut izrazima priznanja i visokog štovanja, kojemu Želeći ujedno, da i svojim najmlađim da svetao primer uzornog borača i velikog patriote u njegovoj osobi.

Neka još dugo poživi br. dr. Dinko Trinajstić, simbol naše borbe za Istru! — Gs.

SOKOLSKO DRUŠTVO BRIBIR.

Nakon što je bila po starešini društva otvorena godišnja skupština Sokolskog društva Bribir, u opširnom referatu prikazao je z. starešine br. Dragan Štric u delovanju društva u prošloj godini. On je u svom referatu prikazao minimalan rad Sokolskog društva i naglasio, da mesto Bribir, koje je odvajkada bilo prvo Sokolsko društvo u župi Sušak-Rijeka, ne sme ostati kod ovakog rada, već mora svojim delovanjem doći ponovno u onaj red, koji je zauzimalo i pre. Naglasio je, da mora u vodstvo doći više starijih ljudi, koji će svojim blagovrtnom rečju znati mladeži dati volje za rad. U odboru kao novi članovi birani su: za načelnika poznati organizator i tehničar brat Udović, te za menica načelnice poznata predsjednica s. Magda Čorić, tajnik brat Blečić. Kao članovi odbora už ostale ušli su zaslužni stari Sokoli i rodoljubi braća Franjišković, Mirko Sokolić, upravitelj banke brat Rešner i dr. Sva tko lice da ju nam puno jamstvo da će rad Sokolskog društva poći dobrim pravcem. Na prvoj svojoj sednici od 14. februara o. g. pokazalo se, da je počeo rad novog odbora te je na predlog br. Rešnera zaključeno, da mesna »Nrođna čitaonica« sa svojom bogatom knjižicom, radio-aparatom i ostalim nameštajem te glazbeno društvo »Vinodola« sa svom svojom imovinom prede u Soku. Veliki je to uspeh za društveni život Bribira, pa čestitamo svima onima, koji su došli na ovako sposobnu ideju. Sve sekcijske počešće su svojim radom. Imajmo oko 30 članova šegrtskog naraštaja

